

(...) Segurament es donà una forta batalla entre la gent dels Montcada i el poble, probablement amb l'encoratjament i ajut dels homes de Girona, ja que molta de Girona i Cassà foren processats pels crims del dit "Fet de Cassà" i que tingué per epíleg l'asalt i el cremament del castell.

(...) Hom conserva a més d'altres pedres esculpi es procedents del castell, l'escut del Montcada, un gros i pesant bloc de pedra amb l'escut. Segurament era de la llinda de al porta principal i exactament igual a molts altre escuts de la noble família Montcada, disseminats arreu e Catalunya, com les tombes a Poblet, Santes Creus, el Monestir de Pedralbes."

(Es una de les nissagues més importants i extenses de Catalunya)

Tot seguit dons, transcrivim la llegenda:

"Com tota la campanya de la Conquesta a Mallorca, el setge d'Artà es va caracteritzar per la més terrible i anguniosa fam. Feia molts de dies que gairebé no havien pogut menjar res, quan el rei Jaume I sabé que el duc de Montcada havia rebut directament i personalment provisions de Catalunya. El rei en persona es dirigí cap a la tenda del cavaller i li preguntà si era cert que havia rebut queviures, Montcada entrà dintre la seva tenda i en traigué un paquet format per set pans, que estengué damunt de la seva capa, i digué al rei:

-Aquests set pans constitueixen tota la meua provisió, i queden a la disposició del rei i als altres cavallers.

El rei els va acceptar i els va repartir entre l'exèrcit, de manera que tothom en pogués menjar, i fou tant el braó que aquella engruna de pa va donar a tots els lluitadors que refent-se ràpidament de l'abatiment que sentien, van donar una valenta investida, amb la qual aconseguiren de prendre la població d'Artà.

El rei concedí al Montcada, com a escut, en record del gran servei que va fer-li, el símbol de set pans damunt d'un fons vermell, la qual cosa recorda la seva capa."

JOAN AMADES - Les cent millors
llegendes (1).

No ens hem d'estranyar de la seva inversemblança. La llegenda brolla del doll de la saviesa popular i es la interpretació històrica feta "contede-a-la-vora-del-foc". ES ben segur que aquesta narració, no convenceria ni poc ni molt als nostres avantpassats, ja que, segons semblen mostrar els fets, devien veure en l'escut, no els pans salvadors, sinó les monedes d'argent que el senyor els usurpava, o les rodes de molí en que els feia combragar.

Tota manera no deixa de ser bella e interessant. Tant de bo es pogués escorcollar, de forma igual de senzilla quin és el verdader escut no ja del senyor, sinó del poble ras, l'ESCUT de Cassà.

(1) Es troba a la vostra disposició a la biblioteca de la Colla.

Us recordem que tenim a la vostra disposició les següents publicacions: Tretzevents, Cavall Fort, Vertex, Muntanya, Arte fotogràfico, Serra d'Or.